

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” M. Meltzer, Sibiu

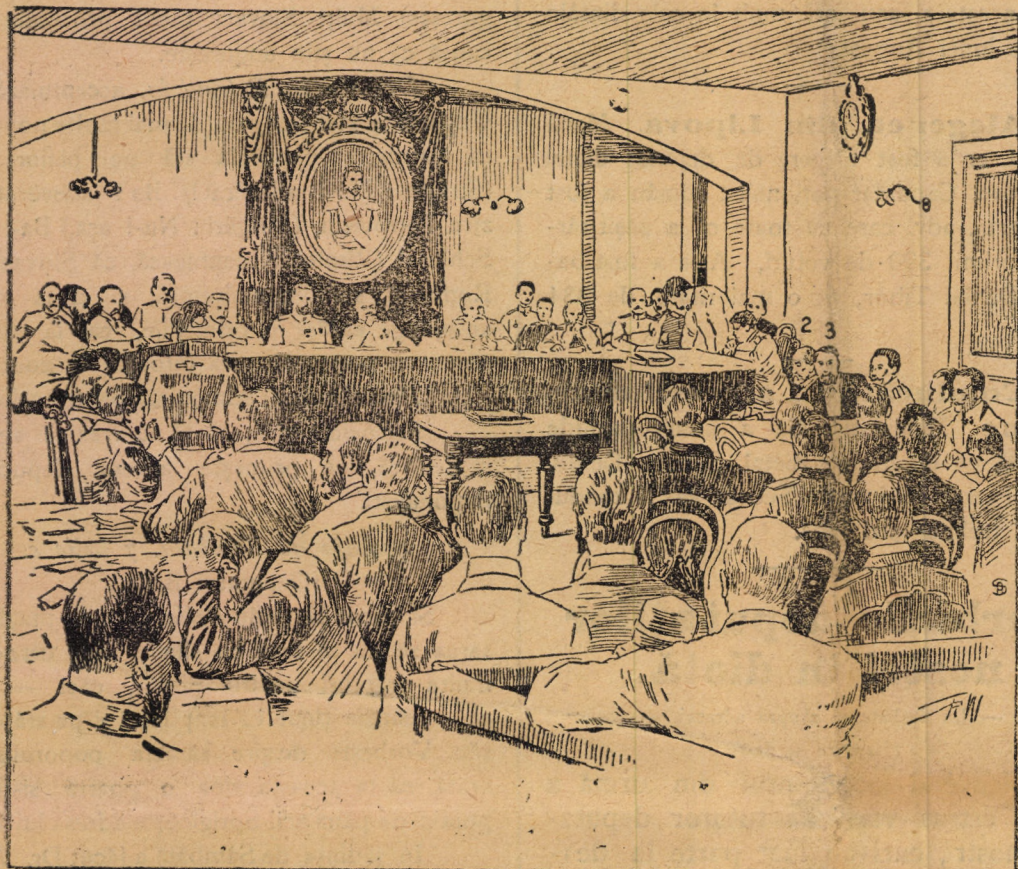
Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

se primesc la biroul administrațiunii, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Roiestwenski înaintea tribunalului.

Cum știm, amiralul rusesc Roiestwenski a fost comandantul flotei rusești, trimise contra Japoniei și pe care a nimicit-o amiralul japonez Togo în strîmtoarea de mare dela Ciuzima. Roiestwenski, împreună cu alți soți, oficeri de marină, au fost dați în judecată, pentru-că au predat Japonezilor vaporul-torpedo »Bedowy« fără luptă.

Alacerea s'a pertractat de curînd la tribunalul militar-maritim în Kronstadt. Chipul nostru ne arată ședința tribunalului. Cu nr. 1 e însemnat presidentul tribunalului Iswekoff; cu 2 e însemnat amiralul Roiestwenski și cu 3 apărătorul lui. Roiestwenski cu mai mulți inși a fost achitat, dar 4 oficeri au fost osândiți la moarte.

Desbaterea asupra budgetului.

După încheierea desbaterii asupra adresei, ca răspuns la vorbirea de tron și la care deputații naționaliști au luat parte atât de însemnată, a urmat la desbatere Sâmbătă în 14 l. c. proiectul de budget al țării (adecă venitele și cheltuielile) pe anul 1906.

Înainte de-a se începe desbaterea budgetului, guvernul a cercat să îndulcească pe deputații noștri, ca așa ei să nu oprească prin vorbirile lor votarea în curînd a budgetului.

Dar cum? Eată ce a pus la cale guvernul:

Deputații naționaliști dela început au stăruit în dietă, ca să fie recunoscut partidul nostru, ca factor în viața politică, ca *partid al naționalităților* și deputații noștri să fie și ei aleși în comisiunile dietei.

Guvernul n'a voit aceasta și n'a lăsat ca deputații noștri să fie aleși în comisiuni. Acum însă a însărcinat pe marele meșter Kossuth să se pună la

înțelegere cu deputații noștri, fiind el presidentul partidului 48-ist, adecă al celui mai mare partid din dietă.

Kossuth a chemat la sine pe deputatul dr. Maniu și a îmbiat deputaților naționaliști locuri în comisiunile parlamentare. Dar — earăș povestea veche — Kossuth a spus că »cinstea« aceasta nu o dau cei de la putere »*partidului naționalist*« ci numai *deputaților sânguratici*.

Dr. Maniu în numele partidului naționalist a declarat, că în forma aceasta deputații naționaliști nu pot primi a fi membrii în nici o comisiune, până-cînd dieta nu va recunoaște partidul naționalităților de un factor al seu. —

Astfel deputații noștri vor lupta și pe mai departe împotriva acestei nedreptăți, stăruind să fie recunoscut partidul naționalist.

Aceasta au accentuat-o și cerut o de nou deputații noștri la desbaterea asupra budgetului, la care între cei din-tăiu a vorbit deputatul nostru Dr. Nic. Oncu, dela Arad, la desbaterea generală Sâmbătă în 14 l. c.

Vorbirea dep. Oncu.

Arătînd nedreptatea guvernului că nu recunoaște partidul naționalist, zice, că neplăcere și mai mare, decât aceasta, a făcut programul guvernului.

Naționaliștii au așteptat dela guvern, ca abătîndu-se dela înaintașii sei să se pună în toate pe baza egalității de drept și să ducă în deplinire toate legile, deci și legea despre naționalități. Guvernul cel nou a rămas însă pe terenul politicii de naționalități pe baza sistemului vechiu și voește să facă politică în interesul singur al rasei maghiare. Dar naționalitățile nu pot fi despoiate de drepturile ce li-să cuvin. Naționalitățile nu doresc drepturi teritoriale și exclusivism național, cari ating unitatea și suveranitatea statului, ci pretind *drepturi egale pentru toate naționalitățile patriei*.

Condamnă țermurirea dreptului de întrunire și asociare. Bine ar fi dacă ar fi adevărat ce scriu foile maghiare, că naționalitățile nicăiri pe lume nu se bucură de atîta egalitate de drepturi și libertate ca în Ungaria. Mai strigătoare la cer e neegalitatea de drepturi pe terenul instrucțiunii publice. Limba română, slovacă și sârbească nu e dată la o parte numai în administrație și justiție, ci și în instrucție, în școli. Guvernul a dat ordin ca chiar și religia și Tatăl nostru să fie propuse ungurește și dacă aceasta nu se face, nu dă ajutor de stat preoților. Aceasta nu e politică națională, ci politică jefuitoare de drepturi și această politică produce numai amărăciune în massa mare a cetățenilor. Contra acestei politici protestează în numele patriei.

Declară apoi, că nu are încredere în guvern și de aceea nu votează budgetul.

Vorbirea dep. Polit.

Primindu-se încă în ședința de Sâmbătă proiectul de budget în general, Luni a vorbit la budgetul ministrului de culte și instrucție deputatul Polit.

El s'a ocupat cu antonomia bisericești și cu afaceri bisericești și zice, că guvernul să nu amestece politica în afacerile bisericilor. Amintește de nou ordinațiunea min. Lukács George, care e vătămătoare pentru naționalități. Nu poate aproba o astfel de politică culturală, care se îngrijește numai de cultura maghiară și nu îmbrățișează și cultura popoarelor nemaghiare. Să provoacă la Diák, Eötvös Iózsef, Szalay etc. care au ținut seamă de dorințele popoarelor. Așa să facă și guvernul de acum. Dacă se va lua în ocrotire și cultura Nemaghiarilor, atunci votează și mai mult guvernului, altcum n'are

încredere în guvernul de acum și nu votează budgetul de culte.

Vorbirea dep. Valda Voevod.

După Polit a vorbit dep. Lazar și ministrul de culte Apponyi, care răspunzând lui Polit, a zis între altele, că în legea de naționalități nu se află bază, ca statul să ridice școli cu limba de propunere românească.

A vorbit apoi, tot la budgetul de culte, energicul deputat al Ighiului, Dr. Alexandu Vaida-Voevod.

El zice, că dă drept lui Apponyi, că în evul de mijloc Ungaria a fost scutul Apusului, dar la luptele de apărare au luat parte și Românii. Ei au dat și pe familia Huniade, care a fost română. Ungaria modernă trebuie să devie democratică. E curios, că pentru dezvoltarea culturii popoarelor nemaghiare ce sumă va lua guvernul anul viitor în budget? Protestează contra ajutorului de stat dat la societatea Dél-magyarországi Közművelődési egyesület: nu e iertat a nutri direcția șovinistă cu banii țerii în paguba naționalităților.

După răspunsul lui Apponyi, Dr. Vaida-Voevod, la poziția școalelor poporale, arată că prin școalele poporale popoarele nemaghiare nu se pot maghiariza; 7700 comune naționaliste nici când nu vor putea fi contopite de 4700 comune maghiare. Nu se teme de statificarea școalelor noastre poporale, căci pentru acest scop ar trebui statului 40 milioane cor. pe an. Maghiarizarea naționalităților e o nălucă, după care fugind, țara se va pomeni în mocirlă...

A mai vorbit apoi dep. Tutsek, care a zis, că în Ungaria numai chestia română e primejdioasă...

În ședința de Marți Dr. Vaida-Voevod continuă a vorbi la budgetul de culte. Amintind de vorbirea lui Bánffy, protestează contra la cele ce a zis Bánffy, că în patria aceea numai Ungurii ar fi buni patrioți. Apără apoi biserica gr. or. atacată de Bánffy, zice că acuza lui Bánffy, că biserica gr. or. își folosește autonomia spre scopuri contrare statului, e o insinuație și calomnie mârșavă (Sgomot).

Dep. Zboray. Ticăloși, se fac tot mai obraznici. Aceste nu sunt vorbe de parlament...

Hodja. Dela Dv. le-am învățat. (Sgomot.)

Valda. Arată, că bisericile celelalte capătă mai mare ajutor, ca bisericile române. Cere ajutor egal pentru preoții români și roagă guvernul să nu se mestece în trebile bisericesti, căci poate se urmeze nu al doilea Mohács (Sgomot.)

Votându-se budgetul de culte, dieta a trecut în ședința de Marți la dezbateră budgetului ministerului de justiție (al legilor și judecătoriilor etc.)

La acesta a vorbit foarte frumos și temeinic dep. Dr. Stefan C. Pop, în ședința de Miercuri, 18 l. c.

Sibiu, 20 Iulie c.

Fundație de un milion. Regele României Carol din prilejul jubileului său de 40 de ani de domnie, a dăruit un milion

franci fundațiunii Carol I. creată de el la 1891. Din suma aceasta se va mări palatul bibliotecii fundațiunii, ear' din o parte a ei se vor ajuta studenți lipsiți de mijloace.

Comitele Făgărașului. Foile ungurești scriu, că comitele suprem al comitatului Făgăraș, Guido Baussnern va fi pus în curând în pensie. Ca urmași ai lui se amintesc Széll József, protonotar comit., Somogyi, vicespan în comit. Târnavei-mari și Gyarmathy, proprietar.

Dieta. După ce se va desbata și primi proiectul de budget, dieta își va lua vacanțe de vară până în Septembrie.

Desbaterea se va găta pe la sfârșitul lunii acesteia sau cel mult în cele dintâi zile ale lunii August.

Alegerea din Lipova. Marți în 17 l. c. a fost alegere de deputat dietal în Lipova. Candidat naționalist român a fost Dr. Marta, adv. care cu toate că a pășit târziu, a primit 390 de voturi. Ales a fost baronul Dániel Tibor, cu o majoritate de 334 voturi.

Conducătorul afacerilor ardelenene. Maiestatea Sa a numit ca jude de tablă pe deputatul dietal Sebeș Dénes. În ministerul de justiție Sebeș va fi conducătorul treburilor ardelenene.

Vorbirile deputaților nostri în dietă.

— La dezbateră asupra adresei. —

(Urmare și fine).

Neavând loc în nrul din urmă a da în estras vorbirile tuturor deputaților nostri, cari au luat parte la dezbateră asupra adresei, continuăm a le da azi.

În ședința din 4 Iulie c. a vorbit dep. Goldiș și Manoilovici, a urmat apoi

Ședința de Joi, 5 Iulie c.

(Deputații Skiciac și Novac).

Skiciac arată în vorbirea sa, cum în Slovacime administrația a făcut presiune în favorul partidului poporal și a prigonit și brutalizat pe candidații naționaliști slovaci.

Deputatul Novac zice, că scopul lui este mai întâi a face cu puțință poporului român un traiu mai bun. Românii pentru toate mizeriile învinovătesc pe Maghiari, deoarece toate nedreptățile se fac în numele poporului unguresc. Poporul român e neîntrecut în iubire de patrie, vitejie și iubire de bună rânduială, de aceea e fără rost neîncrederea față de el, ceea-ce se arată și în măsurile legale față de poporul român.

Ședința de Vineri, 6 Iulie c.

(Deputații Hodja și Dr. Petroviciu.)

Deputatul Hodja zice, că până când națiunea maghiară se lupta pentru drepturile ei și în mână cu cartea de legi, în cealaltă avea ciomag, cu care a zdrobit drepturile naționalităților... Acum trebuie să se facă o nouă constituție, cu votul universal și desființarea virilismului.

Vorbește apoi despre restrângerea dreptului de întrunire și amintește, că în cercul său fu oprită în Decembrie o adunare naționalistă, fiindcă era frig, ear' în Iulie s'a oprit alta, fiindcă era cald. Între absolutism și sistemul actual, deosebirea este numai aceea, că sub absolutism au fost asupriți și Ma-

ghiarii, ear sub sistemul actual numai naționalitățile. Până la finea secolului 18 statul maghiar n'a avut nici o basă națională maghiară, în dietă erau Unguri, Slovaci, Români, nobili de-opotrivă. (Sgomot) Când acei nemeși au negat limba poporului, și-au pierdut titlul de drept de a fi conducătorii acestuia. Cestiunea votului universal a fost adusă în parlament de naționalități. După aceea oratorul zice, că prin limba de regim se țintește la maghiarizarea armatei...

Ugron: Trădător.

Mai departe oratorul pretinde înființarea de nou a gimnasiilor slovace și adaugă, că cel mai mare năcaz al poporului slovac este că nu-și poate căuta dreptatea în limba sa. (Strigări pătimașe din stânga: Să învețe ungurește) Mulți Slovaci pierd procesele din cauză că nu știu ungurește.

Dr. Stefan Petroviciu, accentuiază, că Ungaria e stat poliglot (de mai multe popoare) că instrucția poporală stă pe picior rău, (Strigări: Nu-i adevărat!) Ba-i adevărat — zice Petroviciu, (Strigări: Nu-i așa.) Ba-i așa! Schluss! (Risete) Accentuează, că Slovaci și Românii sunt nemulțumiți, și dacă patria ar ajunge earăși în primejdie, ca la 48 se teme, că poporul se va întoarce în contra ei.

Prezidentul îl admoniază pentru cele zise.

Petroviciu zice, că el nu vrea să agiteze și declară, că primește adresa deputaților naționaliști.

Ședința de Sâmbătă, 7 Iulie c.

(Deputatul Bella.)

Slovacul Metodiú Bella, cere, ca maghiarizarea să nu se facă cu sîla și apoi cere mai multe drepturi pentru popor, căci — zice el — cânele ținut în lanț latră și pe stăpânul său. Vorbește despre sărăcia poporului și arată, că la aceasta vina o poartă sistemul politic de până aci. Spriginește adresa lui Polit.

În ședința de Sâmbătă a făcut Dr. Aurel Vlad interpelația amintită în nrul trecut.

Ședința de Luni 9 Iulie c.

(Deputații Brediceanu și Vaida-Voevod).

Dep. Coriolan Brediceanu pretinde împlinirea cererilor naționalităților în numele drepturilor popoarelor. Alegătorii români păcătuiesc împotriva poporului, a legilor și regelui, dacă nu aleg deputați de neamul lor, căci numai aceștia fac adevărata reprezentanță a poporului. Susține, că la alegeri s'au făcut corupții și volnicii din partea deregătorilor. Vorbește despre curțile cu jurați și arată, că naționalitățile nici când nu ajung înaintea judecătorilor de neamul lor. Cere, ca majoritatea să ia la dezbateră afacerea naționalităților.

Dep. Vaida-Voevod se plânge, că dieta nu recunoaște pe dep. naționaliști, ca partid. Aceasta ar trebui, căci ei luptă pentru libertate și egalitate de drepturi. Naționalitățile nu luptă împotriva poporului unguresc, ci contra oligarchiei. Zice, că degeaba învață Românul, Slovaci, Sârbul ungurește, că iar uită limba aceasta. Ungurii, zice Vaida, nu au putere de contopire. Nici pe Jidovi nu-i pot contopi. Nici pe primministrul Wekerle nu l-au putut maghiariza, el are și azi tipul nemțesc, ținând la două limbi. Arătând apoi, că din vina Ungurilor azi e mare diferență între Români și Unguri, cetește în românește un articol de-al lui Kossuth, eșit în foaia română kosuthistă »Lumina«.

Prezidentul. Aici nu e ertat a vorbi românește.

Polonyi. Numai citează...

Vaida-Voevod (cetește românește). Noi nu atacăm limba Românilor, — zice Kossuth —

dar' aducem și jertfe pentru cultura română. Noue ne place, dacă Românii își păstrează limba și obiceiurile și ar fi bine, ca să trăim în bună înțelegere, ca de pildă Nemții, Francezii și Italianii din Elveția.

Acest articol — zice Vaida — e frumos, dar' rămâne numai pe hârtie. Părtinește adresa lui Polit.

Sedința de Marți, 10 Iulie c.

(Dep. Iehlică, Vlad și Maniu).

Iehlică a zis între altele, că națiunea maghiară în loc să tăbărească pe naționalități, ar trebui să vază de trebile economice ale țării.

Dep. Dr. Aurel Vlad zice, că coaliția n'ar fi trebuit să primească guvernul cu un program impus. Arată apoi că emigrarea e păgubitoare pentru țara întreagă. Naționalitățile trebuie eliberate din starea lor de robie (Contraziceri) Atunci și ele s'ar alipi la patrie.

Dep. Dr. Iuliu Maniu zice, că a nu recunoaște naționalitățile ca partid, este absolutism politic. Celui ce e la putere e ușor a fi patriot, dar e merit a fi buni patrioți aceia, cari sunt asupriți. Românii sunt buni patrioți, dar nu recunosc statul național-maghiar. Părtinește proiectul de adresă al naționalităților.

Cu aceste desbatere s'a încheiat.

A mai vorbit Vekerle și apoi în sedința următoare, de Mercuri, a fost primită adresa majorității, cum am amintit.

Sâmbătă, în 14 Iulie c. s'a început desbaterea asupra budgetului, despre care raportăm la locul prim în nrul de azi.

Șir nesfârșit...

— *Un mic capitol din viața foilor române din Ungaria.* —

În sedința de Marți, 10 Iulie c. a dietei ungare prim-ministrul *Wekerle* polemizând cu deputații naționaliști, a zis și următoarele:

Eu nu trag la îndoială patriotismul și intențiile onor. d. deputați, dar poțiti și vedeți ce stări sunt în afară, pe la periferii. În fie-care zi aveți o serie întreagă de ziare, față de cari procurorii regești stau la îndoială, că oare se nu pornească contra lor *proces de presă*?

O voce (de pe băncile naționalităților).

Procurorii vor vâ și câștige merite!

Wekerle. Nu vreau să câștige merite. Dar poțiti cetiți foile acele și veți vedea, că în situația de azi ele accentuează neîntre-rupț deviza „Los von Rom,“ „Los von Ungarn“...

Cine va fi dat aceste informații „esacte“ abilului nostru prim-ministru, nu putem ști, dar' vedem că procurorii nu mai stau de loc la îndoială și în timpul recent au pornit o adevărată haisă contra ziaristiceii naționalităților, special contra celei românești.

Faptele vorbesc!

Abia sunt trei luni de zile de când ministerul *erel nouă*, a „erei libertății și dreptății“, ministerul *Wekerle* a luat frânele țării în mână și deja poate număra la activul său următoarele pe terenul proceselor de presă:

1. Trei numeri din foaia națională slovacă *Ludove Noviny* au fost confiscati pentru agitație și procurorul a intentat proces de presă acestei foi.

2. S'a pornit proces de presă contra „*Untril*“ din Blaj, pentru 4 articoli.

3. S'a intentat proces de presă contra revistei „*Orizontul*“ din Cluj.

4. S'a pornit proces de presă „*Litbertății*“ din Orăștie.

5. S'a intentat și se continuă procesul de presă contra „*Poporul Român*“ din Budapesta.

6. „*Tribunet*“ dela Arad i-s'a intentat proces de presă pentru un articol din „*Tribuna*“ nr. 99, în care autorul dl Mihail Popa, iurist, arată purtarea nedeamnă a unor Români la alegerea din Ceica.

Când ceteam gânditor aceste știri, Marți în 17 Iulie c. eată că întră în redacție unul după altul doi servitori de cancelarie dela tribunalul din loc și-mi imanează 3 înștiințări, prin cari sunt avizat, că contra mea, respective contra „*Foaiei Poporului*“ sunt în curgere trei procese de presă, anume două de pe timpul, când nu aveam cauciunea și unul pentru *agitatie*.

— Să putea, îmi zic, ca din șirul „*Pohod na Sybir*“ al ziaristiceii noastre să lipsească „*Foaia Poporului*“? Nu...

Iau deci condeiul și scriu mai departe șirul nesfârșit:

7. „*Foaiei Poporului*“ din Sibiu li s'au intentat 3 procese de presă, 2 pentru transgresiune și unul de agitație.

Afară de articolul „*Tribunei*“ amintit mai sus, nu știu cari sunt și ce cuprind articoli în criminați ai ziarelor noastre. Ar fi bine, ca toate ziaarele să arete articoli și alte împrejurări și faze ale proceselor. Tăcerea în asemenea cazuri — o știu din trista experiență — nu ajută nimic, ear față de publicul nostru și față de lumea mare, e păcat.

Din acest motiv, regretând, că nu pot să dau deslușiri mai detaiate despre cele dintăiu 6 procese, în șirele următoare voi arăta prigonirea, la care a fost și e espusă acum „*Foaia Poporului*“. Sunt de părere și susțin, că în felul cum se fac de-un timp încoace procesele la „*Foaia Poporului*“ — și cred, că și la celelalte ziare — ele constituie o adevărată persecuție contra acestei foi populare și contra redactorului ei. Aceasta asertiune voi dovedi o, făcând o scurtă reprivire asupra proceselor din trecutul apropiat și apoi asupra celor pornite acum.

Cinci procese.

În anul trecut „*Foaiei Poporului*“ i s'au intentat 4 procese, pe motivul, că a făcut politică, sau mai bine zis, a publicat articoli de conținut politic, fără să aibă cauciune. Procesele s'au pertractat la tribunalul din Sibiu.

În cel dintăiu proces procurorul a în criminat articolul „*Proiectul lui Berzeviczy*“ scris de un harnic învățător. Articolul critică proiectul fostului ministru Berzeviczy din punct de vedere *pedagogic*, dar' fiind în el vorba și despre propunerea limbei maghiare, procurorul a „*aflat*“, că e — *politic*. Tribunalul a constatat, că articolul *abta* trece peste granița dintre politică și nepolitică și așa a dat o pedeapsă de 30 cor. Procurorul a recurs. Tabla a urcat pedeapsa la 140 cor. Curia a aprobat.

În al doilea proces a fost impro-cesuat un articol despre alegerile din

Ungaria (pur informativ) și o *ilustrație* din Nr. 4, 1895. (Gendarmii pușcă asupra alegătorilor din Turopolja.) Osânda tribunalului 30 cor. Tabla urcă la 140 cor.

În al 3 lea și al 4-lea proces procurorul a în criminat diverse mici notițe, din nr.ii 3, 7 și 8 anul 1905. Ca cetitorii să v. ză ce notițe au format substratul procesului, reproducem aci una din nr. 7 de la 13/26 Februarie 1905:

Alegerile în România. Alegerile pentru camera României s'au sfârșit. Resultatul este următorul: Deputați guvernamentali-conservatori au eșit 156, opoziția unită 15, dintre cari 10 liberali și conservatori-juniști. Pentru 11 locuri de deputați vor fi alegeri suplinoare. Dintre opoziționali au reușit și foștii ministri E. Costinescu, Ioan I. Brăteanu, N. Filipescu și Al. Marghiloman. Au căzut foștii ministri P. Carp și Haret etc.

Pentru senat se fac alegerile zilele aceste și se sfârșesc Vineri.

Atât!...

În aceste două procese din urmă pedeapsa a fost 90 cor.

Astfel din cele 4 procese, subscrisul m'am ales cu o pedeapsă în bani de 370 cor.

Am ferit de aci înainte foaia de ori ce articli sau notițe referitoare la politică, dar procurorul totuș mi-a mai intentat un proces, al *cincilea*.

Ne având altceva, ce se impro-cesueze, a în criminat anul acesta următoarele trei notițe din nr. 6 de la 5/18 Februarie c:

*

Viriliști. În comitatul Hunedoarei avem 40 de viriliști români, ear în comitatul Săla-giului 20.

*

Fișpan absolvat. Foaia „*Bud. Tud*“ scrie, că comitele suprem al comitatelor Bistrița-Năsăud și Solnoc-Dăbăca, contele Bethlen Pavel, la cererea s'a proprie a fost absolvat din postul său de fișpan.

*

Kovács, fișpanul numit de guvernul Fejerváry în Debrefin și bătut rău, în curfend va fi vindecat de rănile primite și după cum se scrie, cel dintăiu lucru al lui va fi să meargă de nou în Debrefin, ca să fie instalat de fișpan acolo, unde fusese bătut și bajocorit.

*

Pertractarea s'a ținut în timpul alegerilor dietale ultime. Tribunalul a sflat ridicolă acuza procurorului și ne-întemeiată și m'a achitat. Procurorul n'a recurs. Așa am scăpat fără pedeapsă — în zilele noastre — o *minune*.

Urmează acum o altă serie de procese, puse în curgere.

(Va urma)

Silvestru Moldovan.

DIN LUME.

Un răsboiu.

Între republicele Guatemala și San-Salvador (America de mijloc) a izbucnit răsboiu, din ceartă de graniță. S'a dat o luptă mai mare la Bl... alanii au fost bătuți. La întrev... încheie pace. În resbo... 700 m... 2800

Din tractul Mediaşului.

— Starea învăţământului în tractul protopopesco gr.-cat. al Mediaşului. —

Era o vreme, când poporul român din acest protopopiat orbeca în neştiinţă şi era acoperit de un vël al întunecului, deoarece nu avea şcoli şi nu avea învăţători calificaţi. Ştiut este însă, că acolo unde lipsesc şcolile, lipseşte ştiinţa şi lipsând ştiinţa, lipseşte lumina.

Românii din aceste părţi înainte cu vre-o 15—20 de ani — abia! de aveau vre-o 2—3 şcoli şi vre-o 2 învăţători calificaţi.

Dumnezeu însă, carele se îngrijeşte de toate făpturile sale şi-a aruncat privirea şi spre acest popor, nu a voit a-l lăsa a mai orbeca în întunec şi a trimis în mijlocul lui pe zeşul şi neobositul protopop al Mediaşului, pe dl Ioan Moldovan, carele a documentat, că toate se pot face dacă este voinţă. Mai întâi de toate s'a născut, ca în acest district să se edifice biserice şi şcoli, ear' celea vechi să se renoveze. Sub actualul protopop s'au şi edificat biserice în Proştea-mare, Petişdorf şi Metişdorf, s'a renovat frumoasa biserică din Mediaş, apoi cea din Velţiu, Şoala, Alma-săsască şi Mighindoala. S'au edificat şcoli frumoase în Aţel, Blăjel, Dârlos şi Proştea-mare, ear' celea vechi s'au renovat.

Prin zelul său s'a născut mai departe să se reguleze salariile învăţătoresci după lege, parte din repartiziune pe popor, iar' parte prin ajutor de stat. Apoi s'au adus învăţători calificaţi aşa încât, la venirea sa în Mediaş erau vre-o 2, astăzi însă se află 17 toţi calificaţi şi cu zel pentru învăţătură.

Pentru-ca să se poată vedea starea învăţământului din acest district, află de bine a publica rezultatul examenelor din acest an şcolar.

În comuna Agârbiciu, unde funcţionează zeşul învăţător Ilie Câmpăan, rezultatul examenului a fost eminent. E de însemnat, că acest harnic învăţător, pe lângă zelul ce-l arată faţă de şcoală s'a distins şi prin instruarea tineretului din acea comună, lucrând pentru înaintarea poporului, împreună cu colegul său învăţătorul gr.-or. — dând mai multe teatre şi concerte.

În comuna Basna, unde funcţionează tinerul învăţător Laurenţiu Moldovan, rezultatul a fost laudabil. Nu voesc a nu aminti, că deşi amintitul inv. e numai de un an în această comună s'a şi produs cu teatru, făcându-se iubit poporului a cărui luminător este.

În comuna Blăjel rezultatul a fost eminent, învăţător e George Porime.

În comuna Brateiu, unde funcţionează ca învăţător George Samoilă rezultatul examenului a fost eminent.

În comuna Chesler, a cărui învăţător e Ilie Ban, examenului a fost bun.

in-

În comuna Ibişdorf, unde funcţionează ca învăţător Michail Cucui, la a cărui examen subscrisul încă a luat parte, rezultatul a fost eminent. M'am convins despre acest învăţător, că lucră cu tot zelul, pentru înaintarea şi luminarea acestui popor, căci deşi numai de 2 ani se află în acea comună, a compus un cor bine instruit, s'a produs cu teatre etc. Poporul din Ibişdorf poate fi mândru cu un astfel de învăţător.

(Va urma.)

Mihail Tatar,
învăţător.

Serate de-ale meseriaşilor români.

— Reuniunea rom. de agricultură din Făgăraş. —

Sedinţa literară a 6 a ținută în 28 Iunie n. c. în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ne-au descoperit date importante din trecutul uneia dintre vechile societăți a meșteșugarilor români.

În cuvântul de deschidere al ședinței, președintele reuniunii, dl V. Tordășianu, între altele ne-a împărtășit adevărul, că mulțămite bunei voințe a deșteptului protopresbiter, dl Nicolae Borza din Făgăraș, harnicul notar al »Reuniunii române de argăsitori din Făgăraș«, dl Ioan Berescu, ne-a transmis un raport, din care reieșă, că în Făgăraș a existat din vechime »Tehiul tăbăcarilor«, organizat pe temeiul diplomelor Împăratului Carol al VI-lea și al principelui Rakoczi al II-lea. Originalele acestor diplome în limba latină pe pergament, cu sigile de ceară și în cutii se păstrează la președintele »Tehiului tăbăcarilor«, numit și recunoscut dela anul 1880 de »Reuniunea română de argăsitori din Făgăraș«. La reuniune se mai găsesc obiecte vechi, datând dela anul 1643, iar registre și protocoale dela anul 1790.

Pe când înainte cu 20—30 ani, meseria tăbăcaritului era în floare, astăzi după ce piei din România nu se mai pot aduce ca mai înainte, și mai ales în fața concurenței fabricelor, ea numai vegetează. Acestea sunt și cauzele, din cari astăzi de abia se mai îndelnetnesc cu aceasta meserie 32 familii din Făgăraș.

Scopul Reuniunii, după statutele aprobate în 1880 este: a) înaintarea și progresul membrilor și ajutorarea acestora dintre ei, cari fără vina lor au ajuns la sărăcie, cum și ajutorarea bolnavilor din societate; b) ținerea bunei ordine în privința elevilor față cu argăsitorii și c) înființarea unui magazin pentru păstrarea pieilor crude, cumpărate spre vindere între membri cu prețul de cumpărare și un magazin de vânzare.

Membri ai Reuniunii pot fi numai cei ce se ocupă cu meseria pe teritoriul Făgărașului, bărbați, femei și minorenii, cesti din urmă exercitându-și drepturile prin plenipotențiați. Membrii solvesc o taxă de 20 cor. odată pentru totdeauna și 50 bani taxe la pătrar de an.

Reuniunea are în fruntea sa: 1. comitetul dirigent, constând din președinte, vicepreședinte, notar, cassar, rațiocinist, avocat și 9 membri, toți aleși de adunarea generală pe 3 ani, 2. »Comitetul revizional« din 3 membri, aleși pe 3 ani, și cu dreptul de a controla birourile, a scontra cassa și în caz de lipsă a conchiama însuș adunarea generală; 3. »comitetul pacificator« din 6 membri ordinari și 2 suplenți. Jumătate din membrii acestui comitet se aleg de adunarea generală, iar' cealaltă jumătate de către elevi și sodali pe câte 1 an. El funcționează de sine stătător cu președinte și notar ales din sinul său. Chiemarea comitetului pacificator este a pertracta și de-

cide asupra divergențelor (neînțelegerilor) dintre stăpâni și calte și ucenici.

E caracteristic, că președintele Reuniunii, care se numește de membri în graiul zilnic »Tehiu-meșter«, agrăește în adunare pe membri cu »Meșteri D-voastră!« în loc de »Domnilor« cum se obicinuiește la alte societăți.

Societatea astăzi dispune de puțină avere, dar' pe timpul țechiurilor a ajutat bisericile române din Făgăraș cu mii florini. Astfel în 1878 a făcut la biserică gr.-or. de acolo un prapor în preț de 1000 cor.

Membrii societății astăzi se ocupă exclusiv cu argășitul pieilor de oaie, mai ales lucrute în alb, și foarte rar în negru sau roșu. La lucrarea peilor se folosește »scumpia« (un fel de floare ca Trifoiul), adusă cu vagoanele din Bulgaria. Peile crude se cumpără din Făgăraș și jur, apoi din Brașov, Sibiu, Mediaș, Sighișoara, Cetatea-de-baltă, etc. iar cele lucrute se desfac cam tot în aceleași orașe, dar mai ales în Brașov.

Președintele Reuniunii astăzi e Iosif Ciora, notar Ioan Berescu și cassar Vasile Țințar.

*

Cât preț se pune în vremea veche pe meserii, și cu câtă sfîntenie se purtau meseriile noastre față de așesămintele lor, o dovedește următoarea formulă a »Jurământului« când intra vrun măestru în societatea din Făgăraș:

»Domne Iisuse Christoase ajută-ne! În numele Atotziditorului, a sfîntei Treimi: Tatăl Fiul și duhul sfînt, jur eu cu numele (N. N.) »că voi ține poruncile onoratului Tehiu, și voi asculta pe cei mai mari, și meșteșugul din mâna mea nimăruia nu-l voi da. Și la judecată voi lua sama și nu voi părăsini nimăruia fără sufletului meu. Așa să-mi ajute Dumnezeu.«

De încheiere, dl Tordășianu exclamă cu cuvintele dlui prot. Borza »dare-ar bunul Dumnezeu ajutorul său, ca toate lucrurile și întogmirile sociale, ce le vedem, precum și această societate pe calea decădîței, să le vedem iarăși în vigoare, iarăși reviate, și cu puteri nouă de viață să-și continue calea!«

Intrați în ansaș ședința literară, notarul Reuniunii, Ștefan Duca, citește protocoalele verbale ale ședințelor administrative, iar după d-sa corul improvizat de dl Ioan Stanciu, măestru zugrav, a cântat cu simțămînt câteva cântări corale; sodalul măsar, dl Ioan Hedu, urcînd pentru prima oară tribuna, ne-a procurat multă veselie cu »Pocînta bețivului«, de Șperanță; mica școlăriță Maria Coleșan, a plăcut în poezia »Intristarea« de Alexandri, dl N. Ișan, nea înveselit și de dată aceasta cu mai multe câtece haslii; d-șoara Constanța Buzdughină, ne-a predat cu destulă naivitate poezia »La oglindă« de G. Coșbuc, sodalul cismar, dl Codrea Popa, cu un bass puternic și cu o voce curată, moale, ne-a captivat toate simțirile, executînd »Cîntecul haiducului«, și secerînd nesfârșite și binemeritate aplauze. După recitarea potrivită a poeziei »Rea de plată« de Coșbuc, prin dl Ioan Hedu, a urmat tenorul nostru, dl Ioan Stanciu, cu doine din »Moșul Ciocărlan« ce ne-a încântat și fermecat.

Terminat programul, între asistenți, cam 100 la număr, s'au sortat 11 broșuri folositoare.

Dl Tordășianu avînd să părăsiască pe câteva săptămîni Sibiu, mulțamește participanților, și li roagă să aziste și la lucrările ulterioare ale Reuniunii, ce se vor conduce cu vrednicie de harnicul nostru comitet, în frunte cu zeşul vice președinte, dl George Poponea, și de notarul Ștefan Duca. »Căltătorul«

Institutele naționale boeme.

În Boemia locuiesc două popoare mai însemnate: Boemii (Cehii) și Germanii. Cei dintâi fac 3.930.093 suflete sau 63%, iar cei din urmă 2.337.013 suflete sau 37%. Aceste două popoare nu se prea pot vedea cu ochi buni nici pe terenul politic, dar nici pe cel social. Din cauza aceasta apoi fie-care din aceste două popoare își are așezămintele sale proprii, atât culturale, cât și sociale. Despre însoțirile germane nu ne spune până acum statistica nimic, iar despre cele boeme aflăm într-o revistă economică următoarele date, cari credem că vor interesa și pe cetitorii nostri.

Instituțiile naționale boeme au în Praga două centrale: unul e institutul central sistemul Schultze-Delitsch, iar al doilea e institutul economic sistemul Raiffeisen. Pe când cel dintâi se estinde nu numai pe întreg teritoriul Boemiei, ci chiar și pe al Moraviei și Sileziei, adică pe un teritoriu cu 6 milioane de locuitori boemi, pe atunci cel din urmă se restrânge exclusiv la teritoriul Boemiei. De aceasta din urmă se tin apoi 800 însoțiri de credit și 110 însoțiri de consum.

De institutul societății centrale boeme, morave și sileziene s-au ținut la sfârșitul anului 1904, 617 institute, dintre cari 157 cu o lucrare nerestrinsă, iar celelalte cu o lucrare restrinsă. Între aceste din urmă se află 11 firme neînregistrate, cari adică pot lucra numai ca institute private.

În cele 617 institute sunt 353.459 de membrii cu 692.065 de acțiuni, după cari au plătit un capital de 20.508.833 coroane. Institutele acestea au fondul de rezervă de 38.044.871 cor. Afară de acesta mai au un fond deosebit de rezerve, care se urcă la 3317.492 coroane. Toate acestea trei poziții ne dau laolaltă de 61.870.277 cor.

Pe când reuniunea noastră centrală regnicolară, de care se țin 1814 însoțiri, au avut cu 100 de mii de membrii, 150 de mii de acțiuni și cu un capital de 23.440.167 coroane mai mult, — au avut în fondul de rezerve nu-

mai 3 $\frac{1}{2}$ milioane, pe atunci cele boeme au avut 41 milioane coroane, adică de 10 ori mai mult ca ale noastre. Fondul de rezervă la un institut de credit și economii, după-cum se știe, este garanția cea mai sigură despre trăinicia aceluia. Din cauza aceasta apoi se și pune pretotindenea o grijă deosebită pentru sporirea aceluia.

Depunerile la institutele boeme s-au urcat la sfârșitul anului 1904, la 568 milioane de coroane. Cu privire la acestea deci, deosebirea este și mai mare, deoarece cele boeme întrec pe ale noastre de 15 ori. Aceasta este o dovadă, că poporul boem e mai cruțător ca al nostru.

Împrumuturile făcute de către poporul unguresc au atins la sfârșitul anului 1904 cifra de 62 milioane coroane, pe când cel boem s'a mulțumit numai cu a patra parte, adică cu 15 milioane de coroane. Și cu privire la acestea se adevărește aceea împrejurare, că de o parte poporul boem e mai cruțător ca al nostru, de altă parte se știe ajuta mai bine și fără de a tot face la cele împrumuturi fără de rost.

Împrumuturile acordate de către cele 617 institute boeme, au fost la sfârșitul anului 1904: împrumuturi cu credit personal 182.730.973 coroane, împrumuturi pe ipotecă 49.198.200 c. și împrumuturi pe amanet (zalog din mână) 7.330.416 coroane. Despre cele ungurești statistica nu ne spune nimic în privința aceasta.

Cele 617 institute boeme au realizat la sfârșitul anului 1904 un venit curat de 4.836.802 cor., din care sumă s'a adăus fondurilor de rezerve 1.624.412 coroane; pentru scopuri de binefacere s'au dat 626.528 coroane, dividendă (camătă) s'au dat 1.047.166 coroane, contribuțiune (dare) s'au solvit 1.059.787 coroane, remunerațiuni s'au dat 361.810 cor., iar speșele direcțiunilor au făcut 2.797.714 cor.

Din acestea se poate vedea, că institutele boeme pun mai mult preț pe fondurile de rezervă, decât pe dividende pentru acționari și că acelea dau pentru scopuri de binefacere peste o jumătate de milion, ceea-ce la institutele

noastre nu se prea întâmplă într-o măsură așa de mare.

Afară de aceste 617 institute de credit, se mai află în Boemia încă 124 alte institute de bani cercuale, de asemenea întocmite pentru economii, înființate la anul 1785 de Iosif al II-lea. Acestea s'a transformat din grânarele (magazinele) de bucate înființate pe acel timp cu condițiunea, ca să nu se poată desființa nici odată. Cele 124 institute de bani cercuale, au avut la sfârșitul anului 1904 o avere a lor proprie de 17.598.299 coroane, iar depunerile și alte sume străine încredințate lor spre păstrare au atins suma de 121.527.216 cor.

Dacă Maghiarii au cauză de a se plânge, că pe terenul acesta au rămas îndărăptul Boemilor, apoi ce se zicem noi Români, cari aici în Austro-Ungaria suntem pe jumătate cât Boemii? Avem noi pe jumătate cât ei institute de bani? Dar cât capital avem noi după la cele peste 100 institute de credit? Cât fond de rezervă? Câte depuneri? Câte împrumuturi? Cât dăm pentru scopuri de binefacere? Noi credem că n'ar strica când s'ar face pe baza acestora o asemănare și între institutele noastre și cele boeme! Ioan Georgesou.

Ceva despre chemarea noastră din afară de școală

de V. Nossu, inv.
(Urmare).

Acel învățător, care în școală își împlinește datorința și cu aceasta își închipuiește chemarea de împlinită, acela a împlinit numai jumătate din munca sa și încă nu s'a făcut vrednic de numele de învățător român. Aici ni se impune întrebarea, de ce nu ne putem îndestuli numai cu chemarea noastră din școală? La aceasta am putea răspunde în mai multe forme, având ea o însemnătate foarte mare, fiind că chemarea din școală numai cu cea din afară de școală în strinsă legătură sunt îndestulitoare la dezvoltarea mai perfectă a poporului, pe lângă aceea școala pune numai bază la formarea caracterului, iar acesta în curentul vieții ajunge la deplină consolidare și validitate.

VESELIA.

Foia glumească a Foii Poporului. —

Țiganul la spovedit.

Tot a auzit Țiganul
Că se duce tot săteanul
La popa să-l spovedească,
Și de suflet să-și grijească.
— Țiganul nostru cam beat
Merse la popa din sat,
Ca să-i spună păcatul
Să-și stâmpere sufletul.
— Am venit la tin' părinte
Țuțuși mâna și un dinte,
Să mă mărturisesc ție
Să-mi ierți păcatul pe vecie.
— Bine fiule Danci
Ingenunche dar' aci
Cioroiul ingenunchiă
Și popa îl întreabă:
— Știi Țigane pe de a rost
Ca să-mi zici un Tatăl nost?

— Știu părinte și dea voace,
Numai ascultă în coace,
»Tatăl nost în podul vost
Tae clisa, vine jos,
— Taci Țigane, blăstămate,
Nu-ți mai face la păcate.
— Părinte, sfinția ta
Lasă numai la dada
Că io-așa l'am învățat
Când pingă școală-am umblat,
Ascultă-mă mai departe,
C'acum îl știu fără carte,
»Tatăl nost în podul vost
Tae clisa, vine jos,
Tae lungă, să ne-ajungă
Tae lată, să ne-întreacă
Amin, cu o cantă de vin.

Vai batete-ar Dzeu
Măi Țigane nespălate
Cum îți mai faci la păcate
Nu le pot ierta pe toate.
— Spune-mi baremi că furat-ai?
— Fur părinte, zise Danciu,
— Nu zi așa, ci c'am furat

Că de nu îți dau în cap —
Zise popa mănios
— Fur părinte, țuțu-și barba
Furu-și chiar acum briceaga
Că eu șaam dus și teleaga.
Atunci popa luă cartea
Țop la Țigan cu ea 'n cap,
Și zice că l-a iertat.
— Vai de mine, măi părinte
Doară nu ești fără minte
De mă lovești chiar în cap
De ce-ți spun adevărat
Despre toate ce am furat...
Și-o tuli Danciu la fugă
Ca popa să nu-l ajungă
Și de atunci n'a mai venit
Danciu nost la spovedit.

Toboleanu.

„Așa-i Românul.”

»Imi place 'n veselie
»Imi place să-mi petrec,
Cam așa cânta Ilie
La lăsatul cel de sec.

Deci nu e permis să creadă învățătorul că și-a împlinit datoria cu sfârșitul propunerii în oara de instrucție. Ar fi greșit, de sute de ori greșit a susținea astfel, căci vedem de multe ori că sămânța pe care o sămânăm în pământ neroditoriu, abea răsare și în o astfel de stare a ei păcatele societății rele influențând asupra ei, o nimicesc cu desăvârșire.

Adese-ori sămânța ajunge între spini, unde nu se poate desvolta și oare ce se întâmplă cu sămânța ajunsă în astfel de împrejurări dacă noi nu nimicim spinii din jurul ei? Apoi ori cine poate cugeta, că aceea se prăpădește ori și dacă își dă o odraslă împretinindu-se cu spinii, îi îmbrățișează pe aceia și astfel se preface și ea în spini.

Dar' se zicem că sămânța sămănată de învățător ajunge în loc unde desvoltă odrasle frumoase, cari cresc repede și sperează să ajungă la maturitate, însă de multe ori viforul vieții le smulge, le rupe mai înainte de a crește aceștia pomi mari și așa se zăpăcesc și prăpădesc. Iată deci munca zeloasă din școală a învățătorului, speranța cea mai frumoasă a părinților se preface în ruină.

Ș oare cum am putea noi face ca sămânța sămănată în școală să se desvolte fără să fie nimicită mai înainte de a se desvolta? S'ê înțelege că numai așa, dacă ne uităm, că aceea unde cade și de cade în loc nefavorabil se i facem prin munca noastră nobilă jurul deschis și favorabil ca să se poată desvolta.

Cu alte cuvinte se va putea copilul desvolta de deplin, fără să cadă pe căi greșite numai așa, dacă continuăm chemarea noastră cu un zel puternic nu numai în școală ci și afară de școală. Educarea mai departe a copilului iese delă școală, înființarea societăților bune și altele asemenea acestora binefacătoare tineretului, sînt mijloacele de a înainta cultura poporului, pentru-că trebuie să știm că asupra tineretului nu numai școala influențează ci și alți factori cum sunt stările politice, foile, viața socială familială și societățile de tot soiul.

Instrucțiunea de din afară de școală poate fi răspîdită, respec-

tive poate avea un cerc mare, în care dacă voim să arătăm progres bun nu ne putem odihni nici când. Deci mare muncă îl așteaptă pe învățător, dacă chemarea s'a vrea să și o îndeplinească întrun mod vrednic. Mare, dar muncă nobilă! Învățătorul român nu poate ținea în munca sa pausă nici când, precum zice și dl prof. Dr. Petru Șpan »Razele educatorului trebuie să reflecteze neînterupt asupra poporului«. Simțul de dragoste către chemarea sa trebuie să-i dea învățătorului puteri unite spre ași îndeplini munca sa cât se poate de bine. Și oare cum va putea el desvolta cultura sau mai bine zis binele poporului? Numai și numai așa, dacă se va nisui pe toate căile și cu toate mijloacele se desvolte în popor pe toți factorii aceia, cari contribuie la fericirea unui popor.

(Va urma.)

Importanța cântării în școala poporală

— cu deosebită considerare la poporul nostru. —

Lucrare citită în conferința învățătoarească din Sebeșul-mare în anul 1904 de Petru Bura, inv.

(Urmare.)

Cel dintâiu lucru ce îl putem ajunge prin cântare în școalele noastre este că câștigăm iubirea copiilor și atragerea cea fără de margini a lor către școală. Ori și care învățător a putut constata cât de cu drag așteaptă copii oara de cântări.

Cântarea în școalele noastre populare se împarte în două categorii: cântări bisericești și naționale sau lumești. Cele dintâiu prin melodia lor melancolică și duioasă și prin simplitatea în melodie fac că de și se cântă în toată Dumineca și serbătoarea și tot nu te urești cu ele nici când. Este deci de lipsă ca în prima linie să se ia în considerare cântările bisericești. Cine nu a esperiat, că cântând la serviciul D-zeesc responsurile liturgice un cor bine disciplinat, simțеști că ți se înalță inima către creatorul lumii, transpunându-te în o lume ideală. Dar' ce va simți poporul nostru, care delă firea lui este înclinat spre o mai mare religiositate, și apoi copilul acela care cântă?

Fără de nici o exagerare putem zice, că, folosul cântărilor netăgăduit

este mare din cauza aceea, că câștigăm nu numai copii, ci și poporul credincios către biserică și școală, făcând că atât cei dintâi, cât și cei din urmă să le iubească și cerceteze mai regulat și să jertfească mai cu dragă inimă ca până aci pentru ele.

Pe lângă aceasta cântarea mai are și altă importanță.

Cine nu a putut esperia că auzind niște cântări bisericești în cor frumos cântate, în textul cărora se preamărește D-zeu și tainele Dumnezeirii celei nepătrunse de mintea omenească, îi se înalță inima și își simte cuprinsă întreaga ființă s'a de fiorul acel neexplicabil, care a-l exprima nu este cu puțință și care te face tare în credință ca peatra.

Precum vedem de aci, e destul de învederat, că prin cântările bisericești pe lângă aceia că îi atragem către biserică și școală și îi aducem până în atâta ca să le iubească atât școlarii cât și poporul, ajungem acolo că desvoltăm în ei simțul religios moral, care nici la un cas nu trebuie să slăbească în poporul nostru. Nu, de două ori zic nu, pentru că prin religiositate ne-am susținut limba, legea și caracterul nostru național. Religiositatea poporului a fost care i-a dat curaj și tărie de voință, de a trecut prin atâtea încercări, ea a fost care l-a ținut să nu părăsească viața lui strămoșească. Și acum îndată ce poporul nostru se va lipsi de religiositate suntem perduți, deci trebuie folosite toate mijloacele posibile prin ce am putea mări religiositatea lui.

Mai de mult în timpurile de grea încercare a poporului nostru, îl sileau cu arma așa zicând a-și părăsi caracterul național, legea și neamul, adevă cu arma vezută, azi însă nu se întrebuințează armele acestea vezute, ci folosesc altele cu mult mai periculoase și anume, vorbele dulci ale șarlatanilor socialiști și oameni de toată caterogia, cari îi înșeală și ademenească mai cu multă înlesnire. Văzând așa dar' acum că prin cântări întărim și desvoltăm simțul religios în popor, trebuie luate în o deosebită considerare, punându-se un deosebit pond pe ele în școala noastră poporală ca și prin acestea să putem sana în câțva răul.

(Va urma.)

Az când s'ec e coșul, puna,
De bucate și de bani,
Az Ilie eară cântă
»Doamne dă-ne gologani«.

De, din fire așa-i Românul
Lui s'ê-i cânti ne'ncetat.
De e trist trage-i o doină
Șapoi toate le-a uitat.
Și când doina s'ê sfîrșește
Trage-i frate mărunțica.
C'atunci uită toată grijea
Nu-i mai lipsește nimica.

Petru O. Orlășanu.

Brutarul și brânzarul.

Un brutar (pec) avea obicei să cumpere în fiecare zi untul de care avea lipsă, delă un brânzar din apropiere, care și el cumpăra pâne delă acesta.

Observând că de obicei bucata de unt pe care o plătia drept un »chilogram«, este mai mică, s'a plăns unui comisar de poliție, care s'a dus să facă cercetare la fața locului.

— Ai cântar? (cumpănă, funt) întrebă comisarul pe brânzar.

— Negreșit...

— Dar' greutăți ai?

— Nu.

— Atunci cum cântărești untul?

— Foarte simplu; pâinele pe cari le vinde vecinul meu sunt de un chilogram. Pui deci o pâine în cântar și în partea cealaltă unt și dau astfel... un chilogram.

Brutarul a retras plângerea.

Mărunțișuri.

S'a știut scoate.

Jupânul Kohn a dat în judecată pe Șmüle, că acesta i-ar fi zis, că i-a furat o băncută de zece.

Șmüle. Mă rog, dle jude, eu numai atâta am zis, că dacă Kohn nu ar fi căutat împreună cu mine băncuta perdută, eu aș fi găsit-o.

Turnul cu comorile.

Povestire istorică de Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

În curînd după ce a fost gata turnul, măiestru zidar s'a bolnăvit greu și a murit. Pe patul de moarte însă el a împărtășit celor doi feciori, ce-i avea, o taină, despre care nimeni nu avea cunoștință.

După-ce bătrânul zidar depărtă din casă pe femeia sa, el grăi filor sei:

— Dragii mei, eu simt, că acuz mi s'ê gată viața pămîntească și sufletul meu s'ê va înfățișa în curînd înaintea zeului Oziris, judecătorul sufletelor morților. Înainte însă de-a vă părăsi pe vecie, vreau să vă destăinuesc un lucru, care vă va prinde bine în viață. Voi știți, că eu am zidit turnul cu comorile regelui în de așa, încât suflet de om nu poate să pătrundă în lăuntrul lui și să se atingă de comori. Voi însă veți putea să intrați în el, dacă veți lua seamă bine la cele ce vă spun acum.

Bătrînul se opri puțin, căci oboseala morții îi mistuia puterile, ear' apoi scoțând dela căpătău un vâlătuc de papiyrus, hârtie pe care scriau vechii Egipteni, grăi mai departe:

— Eată, pe acest papiyrus este făcut planul turnului și o peatră din el o vedeți însemnată cu un punct negru (.). Ea se află la cotitura a cincia dela ușa cea mare a turnului, tocmă la îmbinarea încovoiăturii, în șirul al doilea dela fața pământului. O veți găsi ușor. Peatra aceasta e așezată pe nește șuruburi ascunse așa, că numai puțin se o mișcați cu mâna, ese din loc și tot așa de ușor se așează earăș în gaură. Pe aici puteți să intrați în lăuntru turnului și să luați din comoară de cât veți avea lipsă...

Spuindu-și astfel taina, bătrînul muri, ear' feciorii nu peste mult, în o noapte întunecoasă intrară în turn și dijmuiră binișor sacii plini cu galbini. De alte-ori earăș intrară și duseră mai multe pietri scumpe, apoi earăși galbini și taleri.

Regele băga de seamă lipsa, dar' nu putea să afle pe unde intră hoții. Ușile zăvorite erau neatinse, zidul peste tot locul întreg... ce minune se fie?

Să adunară sfetnicii regelui, cercetară cu de-a mărunțul turnul pe din lăuntru, pe din afară, prin toate încăperile, dar nu aflară nici un semn, nici o urmă pe unde puteau să intre hoții. Sfetnicii stăteau buimăciți, ear regele nu știa ce să facă de mânie... În sfârșit îi veni un gând bun. Porunci să îi se facă mai multe curse mari și fără să spuie nimăru, le așeză în turn în locuri deosebite. Și acum astepta... Trecu mai mult timp la mijloc și hoții nu dădeau nici un semn de viață. Sacii cu bani și lăzile cu petri scumpe erau neatinse, ear cursele stăteau deschise cu dinții lor de fer, gata a înclesta pe cel ce va călca în vre-una din ele. Regele cerceta zi de zi turnul, dar nu se arăta nimic. Intr'o bună dimineață înse când intră în turn, spre marea lui mirare și spaimă află prins în o cursă trupul unui om, fără cap. Pe unde a putut străbate în turn hoțul, nimenea nu-și putea da seamă, cum asemenea nimenea nu putea să-l cunoască, fiindu-i trupul fără cap... Numai un lucru era sigur, anume că hoțul a avut soți, cari i-au tăiat capul și l-au luat cu ei, ca să nu poată fi descoperiți.

Lucrul cu mortul fără cap s'a petrecut astfel:

În o noapte întunecoasă cei doi feciori ai zidarului intrară earăși în turn, fără să știe nimic de curse. Unul din ei, fratele cel mai mic, călca în o cursă și aceasta închizându-se, își încleștă dinții așa de adânc în trupul lui, încât nu mai putea fi vorba de scăpare. Ce era de făcut? Cel prins în cursă văzând că el în orice caz e pierdut, ca să nu lăge în primejdie și pe alții, rugă pe fratele său să-i taie capul și să-l ia cu sine. După o scurtă chibzuire, cei doi frați se îmbrățișară, luându-și remas bun pe vecie, apoi cel mai mare rătează cu paloșul capul celui prins și se depărtă, puind peatra la locul său.

Așa s'a făcut, de regele a aflat în turn trupul fără cap, prins în cursă. (Va urma).

Știri econ., comerc., jurid., Industr.

Lăcuste. În vara aceasta roiuri mari de lăcuste au nimicit pășunile de pe Hortobágy, din jurul Dobriținului. Acum se vestește, că alte soiuri uriașe de lăcuste au năpădit hotarul satului Nádudvar și au nimicit

sămănăturile pe un teritor de 4500 de jugere. E mare temere, că vor face pagube și în alte părți.

Băi de aur. Măestrul A. Popa din Ilia a descoperit în pădurile din apropierea Iliei 2 mine de aur.

Bănci noue. L. Hodoș (l. Lugoj) se întemeiază o nouă bancă românească, cu numele »Hodoșana«. Capitalul e de 20 mii cor. (400 acții a 50 cor.) Subscrierile acțiilor se fac acum.

— În Puiu (comit. Hunedoarei) s'a înființat o nouă bancă românească, cu numele »Puiana«. Constituirea băncii s'a făcut în 8 Iulie c.

Societatea cărămidarilor din Bistrița. Am amintit în mai multe rânduri despre înființarea societății cărămidarilor din Bistrița. Aflăm acum, că societatea e întemeiată și firma înregistrată la tribunal. Scopul societății este: 1. ținerea unui magazin comun din produse de cărămidărie, care se ocupă cu valorizarea produselor membrilor; 2. câștigarea materialului de lipsă pentru a purta meseria de cărămidar; 3. ajutorarea membrilor prin anticipații de bani.

Societatea e formată pe 50 de ani. De prezent numără 47 membrii, fiecare de o cam dată câte cu o parte fundamentală de 100 cor., care se plătește în 10 rate, în 2 veri după olaltă, în fiecare vară câte 50 cor.

Direcțiunea constă din 9 membrii, care trebuie să fie cărămidari, aleși pe 3 ani. Funcționari: director, magazinar, cassar și contabil.

Magazinul societății este în Bistrița, Ulița largă sub Nr. 88 pentru cărămizi și sub Nr. 90 pentru țigle (șirepuri).

Roada în România. Foile din România scriu, că anul acesta va fi în țară o roadă așa de bogată, cum n'a fost de 40 de ani. Eată câteva notițe:

Secerșul grâului a întrecut toate așteptările mai în toată țara. Roada e minunată. Produsul la hectar e în mijlociu de 24 hectolitrii. Ca greutate, grâul cântărește între 78—82 kgr. hectolitru, grăurile ușoare fiind o excepțiune.

Orzul de toamnă a dat la treeriș 35—40 hectolitrii la hectar. Orzul de primăvară e în condițiuni tot așa bune.

Ovăsul a suferit mult din cauza insectelor, dar' roada dată e bună.

Numai roada rapiței va fi mijlocie; puținele sămănături de rapiță ce s'au făcut au suferit de ploi, vermi și insecte.

Cucuruzul e în condițiuni de vigoare și de dezvoltare cum rar s'au văzut la vremea aceasta.

Viile promit o roadă foarte bogată, pe când pomii roditori, cari au avut de suferit pe urma vremii rele și a insectelor, nu.

Pășunile sunt și ele foarte bune. Fân e foarte mult; de asemenea și lucerna.

Prețurile grânelor sunt bune, deoarece în porturile României nu sunt bucate în magazine, iar' în străinătate roada nu se anunță așa de bine.

FELURIMI.

Cinci bilete. Ca să încunjurăm odată rotogolul pământului, nu avem lipsă decât de 5 bilete de călătorie. Dacă plecăm d. e. din Triest căpătăm bilet pe corabie până la New York, al doilea

il luăm până la Vancouver pe tren, al treilea dela insulele Vancouver până la Honkong, al patrulea din Hongkong până la Genua (Italia) și cu al cincilea bilet sosim din Genua earăș la Triest.

De aci se vede, ce ușoară e acum călătoria în jurul pământului; n'ai să-ți scoți decât 5 bilete, dacă ai — bani!

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Brad.

(Urmare și fine.)

Dionise T. Halmachi, Nicolae Grama și Pantilimon Opreșu câte 25 cenți și Mihail Streză din Dridit 20 c., Ioan Garun 25 c. și Vasile Lungu din Viștea-inf. 1 d., Ana Schneider, Marpod, Solomon Cocos și Ioan I. Hampu din Scoreiu câte 25 c., Irimie Hurubean, Veștem 10 c., Nicolae Cârțșorian, Ioan N. Strejia, George N. Strejia, George N. Ciungu și Candit N. Vulc din Scorei câte 25 c., Florea Lupu, Allentia-Ohio 50 c., Versaviea I. Bica și Valerie I. Cornea din Voivodenii-mari câte 10 c., Gogan Varolea, Voivodenii-mari, Antonie Oeanu, Laslău-român și Vasile Moldovan câte 25 c., Alecsandru Tetu, Ramba Petru și Beni Halmaghi din Murș-Urga, George Halmacghi, Avram Halmaci, Todor Halmaci și Hildi Andreas din V.-gan-falēu câte 10 c., Pantilimon Husariu, Inclanzalu 5 c., Ferent Sas, V.-Gan-falēu 25 c., Dumitru Stoian 25 c., Oglajian Simion din Olah Delő-Kőseg 10 c., Andrei Silea, Feldioara 25 c., Ciomu Marcu, Soco 10 c., George Singhie Avrig 25 c., Toder Iorsu, Laslău-român 45 c., Ioniția Oeanu și Ioan Cosma câte 50 cenți, Ioan Vintilă, George Vintilă, Ioan Iarsu, Teodor Craina, George Bancu, Gerasim Roman, Teofil Popu, Popu Miron, Iosif Florea, Augustin Cosma, Filon Cosma, Iosif Olariu, Toader Bogdan, George Maier, Constantin Nistor și Iosif Nistor, toți din Laslău-rom., câte 25 cenți, Simion Popa, Barnadie, Toader Cosma, Laslău-rom. și G. Micu, Crihalma câte 50 c., Pavel Tințiu, Cincșioru 20 c., George Călborean, Medieș 50 c., Ioan Savu, Chgieanu de jos 25 c., Ioan Rohan, Galatz 25 c., Nicolae Cohan, Galatz 20 c., Vasile Gfian, Călnic 25 c., Pavel Păcurariu și George Crăciun, Szaszsebes și Ismaili Duma, Oarda de jos câte 20 c., Artenie Drogiș, Oarda de jos, Nicolae Cornea, Maros-Portuș, Ioan Șerdean, Moroș-Limba, Dionise Orza și Ioan Orza câte 25 c., din Scoreiu, G. W. Cotin 35 c., Zanesvile O. America, Istrate Bursanu 20 c. Corbi, Ioan Morariu 20 c. Căciulata, Bucur Pinciu, Rășinar, Vasile Sacelean, Magu și Ioan Păcurariu, câte 25 c., Ioan Berghia 45 c. și Macaveiu Berghia 25 c., toți din Bruiu, Nicolae Surdu 25 c. și Maria Spiridon 30 c. din Cincu mare, Ioan Cismașiu 25 c. Reteșor, Nic. I. Munteanu 50 c. Sas-Sebes, Nicolae Ferin 25 c. Feldioara, Alexandru Crăciun 15 c. Dumitru Marlin 10 c. din Carpenișu. Ioniția Mușiu Daișoara, Ioan Alitiș și Maria I. Ulița. câte 25 c. din Paloșiu, Petru Vanțiu 10 c. Cohalmu, Roman Giom 50 c. Rosculița, Ioan Nicula 25 c. Paloșiu, Petru Baci 20 c. Beia, Andreiu Ioan 5 c. Daisiora, Luca Negoiu 25 c. Paloșiu, Petru Ianos 10 c. Grohot, Ioan Ulița, Paloșiu George Rasu, George Pumnea și Simion Bucur, Daișoara, George Danu, Sasaușiu, Ioan Micu, Crihalm, reposatu Anisie Danu, Sasaușu, George Toicu, Ungra, reposatu George Pumnea, reposata Ileana G. Pumnea și Susana G. Pumnea, câte 25 c., toți din Daișoara, Nicolae Tîrșiu 10 c. Grohot, Vasile I. Bucur 10 c. Daișiora, George Anghel Lachie 20 c. Căciulata.

George Baieru 50 c. Cejrid, Zaharie Suciu, Fântâna, Ioan Paloșian, Katz, Dumitru Greavu, Cîrșioara, Pantilimonu Bucur, Magdalena P. Bucur, Iosif P. Bucur și V. P. Bucur, câte 25 c. Ana P. Bucur și Simion P. Bucur câte 15 c., toți din Dăișoara, I. Vasile Moldovan 50 c. Cincul-mare Ioan Plesia, Ungro, Maria Mihaila Lazar Mihaila, câte 25 c. din Dăișoara, Octavian Hoghia, Ioan Durdun Onica și George Durdun Niculița câte 50, Danila Sibișian 1 d., Ana Bărdașiu 50 c., Nicolae Sibișian 2 d., Ioan Sinu 50 c., Ioan Stefu, Petru Bărdașiu și Iosifu Lendea, câte 1 d., Petru Lindea 50 c., Ilie Vasile și George Ursu 1 d., toți din Bradu, Achim Slavu 50 c. și Ioan Câmpean 25 c. Mohu, Dumitru Silea 12 c., Irimie Darabanți 13 c., Ioan Rotariu 25 c., Maria Dragomir 50 c. și Dumitru Budarca 25 c., toți din Velțu, Teofil Mani, Radosia, Solomon Patreea, Solomon Iosda și Emiliean Micu din Velțu, Ioan Drăgoiu, Ioan Văsași și Ioan Urs, câte 25 c., George Popa 10 c., toți din Racovița, Ioan Bacu și Stefan Sbircea din Veștem, Vasile Dragoșiu, fie care câte 25 c., Boian, Nicolae Samartinean, Boianu 50 c., Golea Ioan și Chiss Milieanu din Vidrasău și Nic. Gligor, Idici câte 25 c., Ioan Blidea și Ioan Bordean din Jibot, Ioan Drăgușiu, Boian, Ioan Florea și Maria Florea din Laslăul-român, Forcoss Vila, Dârlos, Sevasteau Dușia, Daia-română și Maria Ghicășianu, Vorumloc câte 10 cenți.

NOUȚĂȚI.

Prezident căzut în luptă. În Europa puținii vor ști, că între două mici republici din America de mijloc, Guatemala și San-Salvador decurge războiul. Numai când se dă vre-o luptă mai măricică, vine știrea despre »războiul«. Așa acum se vestește din Washington, că fostul prezident al republicii San-Salvador, cu numele Regalado, comandantul trupelor republicii San-Salvador, a căzut în o luptă ce s'a dat cu trupele din Guatemala.

Adunarea „Asociațiunii“. În vederea adunării generale a »Asociațiunii« ce se va ține în Septembrie c. la Brașov, comisiunea pentru pimeria și încuarterarea oaspeților — după cum scrie »Gezeta Trans« — și-a început deja lucrarea. Pentru înlesnirea lucrărilor orașul s'a împărțit în 6 secțiuni, dându-se fie-care secțiune la mai mulți domni din comisiune, care se umble apoi din casă în casă, rugând familiile românești, să se declare câți oaspeți doresc să primească. Scopul urmărit de aceste comisiuni este, ca până la prima Aug. st. n. să se stabilească toate cvartierele românești, pentru-ca să se știe câți oaspeți pot fi încuarterați în case românești.

Deputații naționaliști cari au subscris adresa la mesagiul tronului, prezentată de Dr. Polit, sunt următorii 25:

Teodor Mihali, Vasile Dămian, Vasile Goldiș, Aurel Novac, George Popovici, Milan Hodja, Coriolan Bredicean, M. Metod Bella, Aurel Vlad, Al. Vaida Voevod, Ioan Suciu, Stefan Petrovici, Nicolae Șerban, Ioan Manoilovici, Iasa Mrksity, Iuliu Maniu, Ferdinand Iuriga, Nicolaie Oncu, Mihai Polit, Ștefan C. Pop, Francisc Szkiczák, Francisc Iehlicica, Martin Kollar, Dimitrie Musitzky, Paul Blaho.

Un oaspe rar. Maiestatea Sa monarhul nostru a avut zilelele aceste ca oaspe în Ischl pe fosta împărăteasă a Franciei, Eugenia, soția lui Napoleon III. vestită odinioară pentru frumsețea ei.

Aviz școlar. (Internatul Pavelean de băieți gr. cat. din Beiuș.)

Părinții, cari ar dori ca pruncii lor pentru anul școlar 1906/7 să fie așezați în inter-

natul »Pavelean« de lângă gimnaziul din Beiuș, sunt avizați, ca cel mult până la 20 August a. c. să-și trimită suplicile la rectoratul celui internat. Taxa de întreținere pe an e: 240 cor., pentru uniformă: 60 cor. și pentru instrucție 10 cor., pe an, Laolaltă: 310 cor. Plătirea are să se întâmple cu toată punctualitatea în două rate semestrale anticipative. — Rectoratul internatului Pavelean.

Emigrările. Din zi în zi starea țării noastre e tot mai tristă. Emigrările iau proporții uriașe și cresc din lună în lună. În Maiu au emigrat 14403 oameni, între aceștia 8754 cu deservărire. Au părăsit țara fără pașaport 942 oameni. La America au emigrat 8183, iar 892 în România, 268 în Germania și ceilalți puținii în Balcani. 33 percente au fost maghiari. S'au reîntors 2161 emigrați. Va se zică în luna Maiu a avut țara noastră o pierdere de 7535 suflete. Sărmană țară. Unde va ajunge de va merge tot așa?

Ce zic la aceasta șovinistii dela cârmă?

Hoț cu aripi. Din Sâmbăta-de-sus ni-să scrie, că acolo o femeie văduvă și-a vândut o vacă și mergând zilele trecute la sapă la cucuruz, și-a pus bughilarul cu banii în o traistă, pe care a lăsat-o la capătul pământului. Banii erau bani de hârtie și 7 florini argint. Pe când femeia săpa, a venit o cioară și scotocind prin traistă, a luat în cioc bughilarul cu banii și a sburdat cu el. Femeia a ramas plângând cu ochii după cioară. A dat însă Dzeu, că cioara a scăpat bughilarul și femeia l-a găsit în câmp.

Sabie de onoare regelui Carol. O delegație a regimentului rus Vologda, al cărui proprietar este regele Carol al României, a sosit Lunia trecută în Sinaia și a predat regelui, din prilejul jubileului de 40 ani de domnie, o sabie de onoare din partea regimentului. Delegația, alcătuită din colonelul regimentului, un căpitan și un suboficer, a fost primită de regele, în castelul Peleş.

Din Sinaia oficerii ruși au plecat la București, să viziteze espoziziția.

Târg. Să aduce la cunoștință publică, că în 22 Iulie 1906 se va ține târg de vite în comuna Margineni (com. Făgărașului).

„Albina“. Din buna revistă enciclopedică populară »Albina« a apărut Nr. 40 cu următorul cuprins:

Sofia Nădejde, Dușmanii și prietenii noștri (Omizile). — Moș-Neagu, Persia. — Maior S. Leonte, Măncarea poamelor necoapte. — S. Teodorescu-Kirileanu, Norocul celor trei fete (poveste). — Elena M. Demetrescu, Școala de menaj externă din București. — Hugo Bauman, Sfat pentru apărarea vitelor de muște. — Dr. Irimia Popescu, Grajdul. — Gh. A. Hârtia se distruge. — Dela Corod, Societatea pentru învățatură poporului român din București cu școlile ei, 1866 — 1906. — Cronica Săptămânii. — De ce albește părul. — Brutarul și Brânzarul. — Inștințare. — Apel. — Mulțumiri.

Sfaturi: Păstrarea pomilor găunoși.

Ilustrațiuni: Cum călătorea M. S. Regele în trecut. — Vizita M. S. Regelui Carol I. la mănăstirea St. Gheorge din Pârcșov, jud. Buzău 1868. — AA. LL. RR. Principii Carol și Nicolae și Principesele Elisabeta și Maria.

Ilustrațiile sunt foarte frumoase. — Abonamentul pentru Ardeal și streinătate este de 8 lei pe an.

Absolvenții de gimnasil. În anul școl. încheiat acum au făcut maturitatea în întreagă Ungaria 2400 de tineri.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu« s'au mai făcut următoarele contribuiri: oaspeții dela ospățul dlui Scarlat Ilieș cu dsoara Maria Chidu dăruiesc 7 cor. 20 bani. și Petru Tălmăcian, econom, 20 bani.

Noue măceluri în Macedonia. Bandle grecești continuă cu omorurile. Mai nou au fost uciși următorii Români macedoneni:

George Nazarie bătrân fruntaș din Magarov, socrul directorului școalei române din localitate, fost ucis de un agent grec.

La Vlaho-Clisura, a fost ucis Aromânul Ioga, tatăl dragomanului român dela Constantinopol.

În sfârșit, la Huma (districtul Gevgelei) vr'o 15 români au fost asasinați de o bandă grecească.

Printre victime se găsesc trei din comuna Huma, precum și mai mulți copii.

Act de recunoștință. Încă tot zdrobiți sufieșteți, ne găsim în imposibilitate de a răspunde în particular tuturor prietenilor și binevoitorilor noștri, cari din incidentul trist al pierderii neuitatei noastre soții respective mame. soacre, sore și mătușe, Mihaela Iovescu n. Vedrala, au ținut să aline parte prin depeși, scrisori și curvinte mângăitoare, parte prin asistare la înmormântare, nemărginita noastră durere.

Îi rugăm deci pe această cale să binevoiescă a primi adânc simțita noastră recunoștință și mulțumire pentru gingașa atențiune. Caransebeș, 13 Iulie n. 1906. Jalnica familiei.

Prejudiții vechi. Contra tuturor soiurilor de unsori artificiale sunt prejudiții în parte justificate.

Dar unsoarea Ceres pentru mâncări nu e surrogat, nici unsoare artificială, ci conținutul natural de unsoare al nucilor de Cocos.

Unsoarea Ceres pentru mâncări nici nu se produce din uleiuri importate sau untură, ci se tescuiește în institutul propriu din nuci, uscate la aer. Este deci unsoare de plante garantată de cea mai escelentă calitate, foarte nutritoare și ușor de mistuit.

O firmă veche renumită. De preste 50 de ani există firma cunoscută în general și stimată Francisc Ioan Kwizda, liferant de curte ces. și reg. și farmacist cercual în Korneuburg. Cele trei produse principale ale aceleia, cari sunt praf de Korneuburg de nutrit vitele, fluidul lui Kwizda de restituțiune și legăturile patent fâșii de gumi pentru cai, se bucură neîntrerupt de cea mai mare căutare, ceea-ce ne-o atată trecerea lor, ce se tot urcă într-una. Catalogul firmei e foarte bogat ilustrat și compus cu mare cunoștință de specialitate și cetirea lui va provoca interes la fiecare proprietar de cai și de vite. Firma trimite acest catalog la dorință gratis și franco.

Casă pentru orfani. Noi Români nu avem case pentru orfani sau orfanotrofii, în care băiați săraci și fără părinți să fie îngrijiți și crescuți. Acum se face un început și pe acest teren. Un tiner vrednic, Filon V. Tatu, teolog abs. de Blaj, reposând zilele trecute a testat capitlului din Blaj averea sa în sumă de 30 mii de cor. pentru înființarea unui orfanotrofiu în Blaj, în care să fie primiți în locul primii fii orfani de preoți.

Despărțământul Sătmăro-Goceu al Asociațiunii, cel mai depărtat despărțământ dela centru Sibiiu, își ține adunarea generală în comuna Borlești la 12 August n. a. c.

Esamenul de maturitate din Beiuș l-au depus anul acesta 30 de tineri cu succes, ear 8 inși au căzut la verbal din câte 1 studiu și 1 din mai multe.

Societatea pentru fond de teatru își va ține anul acesta adunarea generală în Lipova, în luna August.

Alegere de preot. În comuna Jima, tractul Mercurea, s'a făcut Duminecă în 1 Iulie alegere de preot sub conducerea protoprezbiterului trectual Avram S. Păcurariu. Dintre 3 candidați a fost ales absolventul de teologie Nicolau Vlad-Stezar.

Onorații cetitori, cari sunt în restanță cu plata abonamentului pe jumătatea a doua a anului, sunt rugați a plăti cât mai curând abonamentul (2 cor. 20 bani, pentru streinătate 5 cor. 50 bani) ca să nu fim siliți a-le întrerupe trimiterea foaiei.

Ardelean decorat. Regele Carol a decorat pe dl Victor Mircea din Cohalm, unul din frații Mircea, proprietarii ospătăriei »Carului cu bere« din București, cu ordinul »Co-roana României« în gradul de cavalier.

Mormântul lui Carol-cel-mare. La porunca împăratului Germaniei se va deschide mormântul împăratului Carol-cel-mare din biserica (domul) din Akhen, unde marele împărat își doarme somnul de vecie din veacul al XIII-lea. Deschiderea mormântului se face din cauza, ca pricepătorii să aibă prilej a studia mantaua (căpeneagul) de purpură, cu care a fost acoperit trupul împăratului.

Grevă. Zilele trecute au făcut în Sibiiu grevă (au încetat lucrul) zidarii, pielarii și brutarii. Acești din urmă cer scăderea vremii de lucru la 10 ceasuri pe zi. În favorul acestora au proclamat grevă generală toți meseriașii din Sibiiu Joi după amiază până Vineri dimineața. Acum s'au pus în grevă cafele de măsari.

Serată teatrală. Dl Zah. Bârsan dă Sâmbătă, în 21 Iulie c. în Sebeșul-săsesc o serată teatrală, urmată de dans.

Sfințire de biserică. Curatorul bisericei gr.-cat. din Csaki-Gorbó invită la sfințirea nou terminatei biserici gr. cat. ce se va săvârși la 12 August st. n. 1906 prin Exelenția Sa metropolitul Dr. Victor Mihályi de Apșa. Sub durata misei cântările bisericesci le va executa un cor mixt sub conducerea P. On. D. Aron Papiu, profesor de cânt.

După actul sfințirii va urma prânz comun în pavilionul de vară din grădina școalei și o petrecere de vară, al cărei venit se dă în favorul noii biserici.

Grec omorât. Macedo-românul Pandelie Maghiaru, student la universitatea din București, a ucis cu un glonț de revolver pe Grecul Paraschides, bancar și uzurar. Cauza uciderei a fost, că Paraschides prin apucături mârșave a pus mâna pe averea lui Maghiaru, moștenită dela unchiul său și a folosit-o pentru propaganda grecească din Macedonia.

Școala de menaj din Sibiiu. Cursurile »Școalei pentru economia și industria de casă« pe anul 1906/7 se vor începe în 15 Sept. c. În școală se învață a fierbe, și tot ce se ține de culină și gospodăria casei. Elevele trebuie să fi împlinit 15 ani. Instrucția se face în limba română. Taxele lunare: pentru interne 50 cor. externe 40 cor.

Pentru amândouă cursurile informațiuni se pot primi dela conducătoarea școalei, Veturia Papp, Sibiiu, Str. Baier Nr. 1.

Cale ferată stricată. Pe valea Crișului-repede a fost zilele trecute o ploaie uriașă cu viitor. Puhoaiile de apă au dus stânci și arbori, cari între stațiunile Bucea și Bratca s'au grămădit și au stricat calea ferată în câteva locuri. Au fost trimiși numai decât din Cluj 80 de lucrători, cari după o muncă de o noapte, la lumină de făclii, au eliberat calea, așa că trenurile au putut circula de nou.

Buffalo Bill. Vineri a dat în Sibiiu două reprezentații trupa vestitului circ american Buffalo Bill. Au fost ca privitori mai multe mii de oameni. Programul a constat din 22 de puncte, dintre cari unele au prezentat scene din viața Indianilor luptele și atacurile lor, apoi s'au înfățișat călă-

reți Cazaci, Arabi etc. neîntrebuți în măiestria călăritului. Trupa dă reprezentanții prin mai multe orașe ale Ardealului și Ungariei.

Hymen. V. turia Petran și Dr. Iulian Pop (Bistrița) căsătoriți.

Scrisori la gări. Ministrul de comerț Kossuth a dat ordin, ca la acele gări (stații) de cale ferată, unde în loc nu este postă sau agentură postală, deregătorii garelor să fie obligați a primi scrisori simple și recomandate și a le espeda regulat la adresa lor.

»Dreptatea«, foaia din Brașov cu acest nume, a încetat de-a mai eși.

Născuți și morți în Malu. În Malu s'au născut în Ungaria întreagă 57,814 copii, au murit 42,543 persoane, poporațiunea s'a sporit deci cu 15,271 suflete.

Un atentat în Rusia. În Rusia între alte atentate a făcut mare senzație uciderea admirabilului Ciucnin, al cărui portret îl dăm aci.

Ciucnin a fost comandantul flotei rusești din marea Neagră. Asupra lui s'a mai făcut un atentat nu de mult, când a fost greu rănit. Acum a fost puscat de un cadet, pe când făcea o primblare prin grădina vilei sale din Odessa.

Licitație sângeroasă. Săptămâna trecută Gavrilă Lăpușan, cărcimar în Toplița română, cunoscut ca om lacom după avere, a mers însoțit de executorul, să scoată pe Ioan Murășan din curtea lui, pe care fiindu-i acesta dator, a bătut-o în dobă și a cumpărat-o tot el. Când Lăpușan s'a ivit în poartă, cei doi feciori ai lui Murășan au sărit asupra lui cu săcurile și l'au tăiat bucăți, cum tai un lemn. El a murit îndată. Feciorii au fost prinși.

Electro-bioscopul Lifka, cinematograf îmbunătățit, mai rămâne încă timp scurt în Sibiiu. (piața Herman.) Indemnăm pe cetitorii nostri a-l cerceta, fiind vrednic de văzut. Prețurile de intrare sunt ieftine.

Foc. În marele oraș comercial rusesc Nișni Nowgorod a izbucnit foc zilele aceste arzând în 6 ciasuri 275 de case și alte zidiri.

Drumuri. Pe baza art. de lege XIV din 1904 s'au început a se face în 1904 drumuri de țară în mai multe comitate, între cari și în Torontal și Bistrița-Nasăud. Lucrările s'au întrerupt, dar anul acesta se vor începe de nou.

Ovrei din Rusia. De când cu tulburările din Rusia împotriva Jidovilor, aceștia emigrează cu grămadă din Rusia și fiindcă nici o țară nu primeste pe »iubiții« perciunați, ei iau calea spre Argentina (America). Zilele trecute a trecut o astfel de ceată prin Budapesta, venind din România. Ei erau 120 bărbați, femei, copii. Sunt din jurul Odessei și Chișineului și s'au adunat la Iași. De aici au venit în Ungaria și din Bpesta au plecat mai departe spre Viena.

O serbare militară. Săptămâna trecută s'a făcut în Orăștie desvălirea unui monument ridicat în curtea casarmei regimentului de infanterie 64 în amintirea soldaților regimentului, cari s'au distins și au murit moarte de eroi în lupta dela Biskupitz (la 1866). Se știe că regimentul de infanterie 64 e compus în majoritate covârșitoare din Români. Dintre bătrânii, cari au luat parte la această luptă mai trăiesc în Orăștie Români George Brașșai, măestru măsar, Vasile Oprușan zugrav și Ioan Grozav econom, — cari au fost invitați să ia parte la această serbare.

România și Grecia. La stăruințele României marile puteri au hotărât să facă o nouă și energică intervenire la Atena, pentru ca guvernul grec să împedecă formarea de bande, pentru Macedonia pe teritoriul grecesc.

Notele marilor puteri vor fi la fel, ceea ce va dovedi deplina înțelegere între ele. Notele vor fi prezentate la Atena în aceiași zi de către reprezentanții puterilor.

Acest pas al puterilor, cum și măsurile luate de guvernul român față de greci, au mulțumit, se vede pe sumeții din Grecia, căci o știre mai nouă din București vestește, că guvernul Greciei a făcut zilele trecute propuneri foarte pacifice României. — Mai nou se vestește, că măcelurile din zilele trecute, au îndemnat guvernul român să intervină pe lângă Poartă, să ia măsuri, ca asemenea cruzimi să nu se mai repeteze.

Coruri de-ale noastre la expoziție. Foile din București scriu, că în 26 August v. c. vor sosi la București din Ungaria și Bucovina 20 de reuniuni române de cântări cu 1300 cântăreți. Aceștia împreună cu alte 6 societăți din România vor da concerte în arenele romane în zilele de 27, 28 și 29 August st. v.

Sunt rugați toți aceia, cari comandă ceva dela vre-o firmă pe baza inseratelor noastre, să scrie în scrisoarea de comandă la firmă, că inseratul l-au citit în »Foaia Poporului«.

Producțiuni și petreceri.

În Dicioșanmărtin.

Tinerimea română din Dicioșanmărtin și jur aranjează o petrecere de vară în 2 August n. 1906, (ziua sfântului proroc Ilie) în Dicioșanmărtin, în sala cea mare a hotelului »Național«. Venitul curat este destinat pentru scopuri filantropice.

Să poate căpăta în tot locul

Kalodont

68 19—42 a lui Sarg

cremă de dinți neînnoțită de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

Tob. Vor urma pe rând.

Făget. Numai în nr. viitor se poate, neavând loc în cel de azi.

M. M. în Rethau. Adresa e: V. I. Gr. oficial de bancă, la The Colonial Trust Co. (Foreign department), în South Sharon Pa (Nord-America).

Nic. D. în Ilasco Mo. Nu publicăm știri despre cununii etc. numai tipărite.

Ab. Nr. 4231. (Roșia). Adresează-te prin prețor la inspectoratul regnicolar (al țării) de mătăsărie, în Budapesta.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul, Henric Meltzer

Măsură neegală.

Pentru oamenii mari timpul minunat e vara. Natura vara își oferă cele mai bogate daruri și mulțor milioane de oameni lucrători vara aduce libertatea mult dorită, timpul pentru recreare, care servește spre adunarea de puteri nouă pentru greaua luptă de existență, care azi devine tot mai grea și poltește tot mai mult dela spirit și corp. Nu măsură însă cu aceasta măsură vara darurile sale părții celei mai tinere a omenimii, copiilor nou născuți, copiilor mici și anume a celor copii, cari sunt siliți a se lipsi de

laptele mamei, timpul verii nu le aduce decât pericole și boale. La acești copii grasează vărsarea și diareea și mortalitatea ar fi uriaș de mare, dacă în timpul mai nou nu ar sta la dispoziția medicului un mijloc, care se valorează în mod extraordinar și se aplică cu cel mai deplin succes contra tuturor acelor morburii, cari năpădesc pe băiații lipsiți de laptele mamei. Acesta e făina Kufek pentru copii, un mijloc excelent contra boalelor de stomach și intestine, cari se ivesc vara la copii mici. Făina aceasta ca adaos la laptele de vacă face ușor mistuibil laptele în stomachul copiilor, micșorează fermentația în

intestine și ceea-ce e foarte important, prin aceasta oferă teren nepriincios pentru dezvoltarea germenilor tuturor morburilor. Făina Kufek pentru copii, fiindcă conține aceleași materii nutritive, ca laptele mamei, e un preparat excelent, care desvoaltă considerabil formarea de mușchi și oase în corpul copilului. Făina Kufek, pe care o ordonează mulțimii de medici, nu ar trebui să lipsească din nici o casă, de oare-ce ușurează esențial gândul greu al tinerei mame cu privire la nutrirea rațională a micului favorit și în urma ieftinității relative se poate cumpăra pretutindenea. 134 C 1—1

Carol Albert

croitor de cavaleri

— Sibiu —

Strada Faurului Nr. 2

recomandă p. t. publicului

pentru saisonul de vară

* * noutățile * *

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente, precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri — foarte moderate. —

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

159 1—52

Un învățăcel român

din casă bună, cu cel puțin IV clase gimnasiale ori reale; se angajează în condițiuni favorabile în prăvălia de coloniale și delcatese a dlui

Victor Onițlu

comersant, Sibiu.

160 1—3

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă se răspândesc pretotindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă indeosebi inserarea în »CĂLINDARUL POPORULUI«.

Informații se dau și comande se primesc în administrația »FOII POPORULUI«.

Un pădurar examinat,

cu bune certificate, caută ocupațiune în Transilvania sau România.

149 2—2

Doritorii au a se adresa în Lissa (com. Făgăraș) la IACOB MORARIU; pricepe bine și agricultură și este în România ca îngrijitor de m. Budisteanu.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană, pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vinderarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamărunț și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare se pune marca de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curățător e institutu special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice Dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodelor seu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de bătăie, de țevă, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările hmaniei și ale sifilisului, boala albă, boala de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palóc de la 10 ore a m. până la 6 ore seara (Duminica până la 12 ore la amas).

Adresa: Dr. PALÓC medic specialist de spital Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 84 22—

Baie de peatră.

La Rucăr se află o baie de peatră pentru cruci și monumente și pentru poduri, precum și bună de zidit. Exploatarea pietrii se vinde; cei-ce vreau să o cumpere se se adreseze la

154 1—2

Zaharie Șampu

Rucăr, posta Viștea-inf. (Also-Vist).

Calfe de pantofar.

Doi lucrători buni, calfe de pantofar, află lucru numai decât la

Ilie Topârcean

în Seliște.

156 1—1

Buhe vii (Uhu)

rîși, urși, lupi, mîțe selbatice, vidre, vezuri, dropii mari, vulturi, bătlani, corbi, potârniche, ulii de găini cumpără întotdeauna

Ioan Schmidt

în Sibiu (Nagyszeben)

Strada Șerpilor (Schlangengasse) Nr. 5.

148 3—3

Biblioteca ieftină.

Cea mai ieftină bibliotecă este »Biblioteca »Foi Poporului«, din care au apărut până acum următorii 7 nri, de cuprins variat și întocmiți anume pentru trebuințele poporului nostru, anume:

Nr. 1. Din vitejiile poporului românesc. Nichita Balica de Silvestru Moldovan. Movila lui Burcel de V. Alexandri. 20 bani.

Nr. 2. Din literatura populară română. Doine și strigături. Culese de Nicolae Regman. 20 bani.

Nr. 3. Din lumea poveștilor. Găsitul, poveste de Emil V. Degan. Punga cu noroc și căciula fermecată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan și Craiul Mateiaș și bătrânul plugar, anecdotă de Silvestru Moldovan. 20 bani.

Nr. 4. Pomăritul. (Sfaturi în formă de dialog), de Iustin Sohorca, învățător. 20 bani.

Nr. 5. Din trecutul omenimii. Ulisse regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan. 20 bani.

Nr. 6. Rîs și veselie. (Anecdote și glume.) 20 bani.

Nr. 7. Găcituri, de Izidor Dopp, inv. cu un adnex: Glume. 20 bani.

Nr. 8 și 9. În pregătire.

Fiecare nr. costă 20 bani, toate la oaltă 1 cor. 40 bani și porto 10 fil.

Cine vrea să-și facă cu spese puține și pe nesimțite o frumoasă bibliotecă, să-și procure aceste broșuri și cele ce vor urma. Bani se pot trimite de odată cu abonamentul la foaie.

*

Cartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor, și 10 bani porto, se poate procura la administrațiunea »Foi Poporului«.

Cărți postale ilustrate cu

Sport _____
Flori _____
Artistice _____
Peisage _____
Porturi populare _____

și

Cărți postale umoristice în asortiment foarte bogat.

Tipografia MELTZER

— SIBIU —

Strada Măcelarilor Nr. 12.

Revânzătorii capătă rabat.

Credit personal!

Cu sau fără garanți pentru oficeri, preoți, oficiali de curte, de stat și privați, învățători, comercianți, industriași, aplicați la comerț, dame cu drept de pensie și privați de ori-ce fel pe 1/4—25 ani contra replătirei lunare, 1/4, 1/2 sau de un an, prin care se amortizează capitalul și interesele totodată.

Specialitate: Credit personal în înțelesul anchetei Paris-Vieneză (Capitalizarea salarului).

4%!   **4%!**   **4%!**   **4%!**

Credit real!

dela 300 cor. însus pe locul I., II. sau III. pentru proprietari de realități, cum moșii, chirii, case de provincie, vile, fabrici, scalde, mori, izvoare minerale și altele, cariere de peatră și ori-ce soi de nemiscătoare până la 3/4 parte a valorii de prețuire.

Credite de edificare!

Pe edificii de ori-ce soi în 2—3 rate, după-cum a progresat zidirea.

Convertire de datorii de bancă și private!

Cambii și reescompt și schimb de acceptate pentru comercianți!

Noi pregătim și financiarisăm planuri despre întreprinderi nou creiânde. Preluăm dare de păreri tehnice și geologice prin pricepători jurați! Ne ocupăm cu schimbarea de întreprinderi existente în societăți pe acții!

Foarte reel! Repede! Discret prin institute de rangul prim din țară și franco-engleze.

Prima referențe.

Cereți prospect! — Rugăm marcă de postă retour!

151 2—15

MELLER L. EGYED

Budapesta, V. Koháry-uteza 19/B.

Industrie indigenă!

Prima fabrică transilvană de stearin și săpun,

dela preluarea conducerii ei de către institutul „**Vereinsbank**“ ardelean, de nou adiuată și provăzută cu cele mai moderne mașine, livrează toate soiurile de lumini de stearin, cum și ca specialitate deosebită

săpun de spălat neutral,

praf veritabil de săpun și diferite alte soluri de săpun

în o calitate așa de escelentă, încât aceste pot susține comparația cu ori-ce produse de concurență, chiar și cu cele din străinătate.

Noi recomandăm deci procurarea acestor produse indigene, cari escelează prin bunătatea și vrednicia lor.

Prima fabrică transilvană de lumini.

30 13—

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri ieftine.

Pentru edificiile comunale, de matriculă și parochiale cu prețuri reduse și pe lângă plătire în rate.

A se adresa la:

Prima fabrică trans. priv. ces. și reg. de casse de fer și oțel

la lui

59 13—

A. G. ÖSZY, jun.,

Sibiu — Nagyszeben.

Depotul:

Piața Hermann,
pal. Habermann.

Fabrica:

Str. Măcelarilor Nr. 30,
vis-à-vis de Catedrală.

Preț-curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai ieftin se poate afla în

Espediția de anunțuri

Iuliu Leopold

Budapesta, VII., Erzsébet-körút 54,

unde se mijlocește cu conștientisitate, punctualitate și ieftin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și străinătate. Planuri și prelim. de spese gratis.

Nu numai se cetim

ci trebuie să și probăm

săpunul de lapte de crin Steckenpford

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E. mai nainte săpun de lapte de crin al lui Bergmann (marca 2 băieși) ca să avem un teint alb și liber de pistrui, cum și o culoare delicată a feții.

Să află bucată cu 80 fileri în Sibiu la:

Farmaciile la »Urs«, Piața-mică, A. Rummler, str. Turnului. C. Müller, Piața-mare, drogh. Carol Morscher, str. Cisnădiei, I. B. Misselbacher sen., Piața-mare, Gustav Meltzer, str. Cisnădiei, str. Gușteritei, Piața-mică, Prima fabrică ard. de lumini de stearin, str. Cisnădiei, Carol Arz, str. Cisnădiei; mai departe în Sighișoara la: farmacia Lingner, I. B. Misselbacher. 86 16 -50

Giuvaergiu și graveur

A. MORAWETZ

Strada Cienădiei 14. SIBIU Strada Cienădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de giuvaere, aur, argint și argint de China.

= Cea mai renumită negustorie de aurări. =

Deposit de oroloage de Geneva de aur și argint de cele mai fine pentru domni și dame.

Atelier propriu pentru lucrări nouă și reparaturi. 15 28—

= Serviciu real. Garanță conștientioasă. =

Scalda Ocna-Sibiului
(Vizakna)

restaurantul grădina Schuller

zilnic concert a renumitelor
capete

Trutz Elek din Szarvas.

183 6—

Culină escelentă, bere de Steinbruch și Boeck, întotdeauna proaspătă, cum și vinuri naturale curate.

Nr. 437/906 not.

158 1—2

Publicațiune.

Comuna **Chesler** — de 970 suflete — în comit. Târnava-mică, cercul Hususău, gara calei ferate și posta Micăsasa, — dă în arândă pe calea licitațiunei publice în 19 August a. c. st. n. la 2 ore d. a. edificiul țigădăului cu drept de vânzare deschis a beuturilor, împreună cu vindere de tutun, sare și boltă pe 3 ani după olaltă.

Condițiunile de arândă se pot vedea la cancelaria comunală în Chesler și la cancelaria notarială în Făget (Oláh-Bükkös).

Oferte în scris și ulterioare nu se admit.

Chesler, în 14 Iulie 1906 st. n.

Primăria comunală:

Eugen Bianu,
not. cerc.

Isaila Papara,
primar.

Nr. 754/906.

157 1—1

Publicațiune.

Comuna **Veștem** esarândează pe calea licitațiunei publice, ce se va ținea în 29 Iulie 1906 la 3 ore p. m. în cancelaria comunală, dreptul de pșunat cu oi din hotarul comunal pe perioada 27 Sept. 1906 — 7 Aprilie 1907.

Prețul strigării 1000 cor.

Vadiu 10%.

Condițiuni amănunțite se pot ști în cancelaria comunală.

Veștem, în 14 Iulie 1906.

Primăria comunală:

Aureliu Moga,
notar.

Ioan Balteș,
primar.

Doi băieți

din o casă bună se primesc în lucrătorea de cismărie și ghetărie la subscrisul

TEODOR MOLDOVAN

Str. Gușteriței Nr. 85 158 1—6
Sibiu — Nagyszeben.

Un învățăcel

pentru învățarea curelăriei se acceptază în condiții favorabile.

IOSIF BOCK

152 1—2

Sibiu, strada Ocenei.

Pășunat de oi.

La **Rucăr** (comit. Făgăraș) se află un pășunat de oi, unde pot trăi 600 sau 650 de oi, din 1-a Octomvrie 1906 până în 23 Aprilie 1907 st. v., eară din 23 Aprilie merg în alt pășunat, tot în hotarul Rucărului, până în 21 Maiu. Pășunatele se vor licita în 23 Iulie v. (5 August n.) cu un preț de strigare de 500 cor. Cine vrea să-l ia să se adreseze la dl

155 1—2

ZAHARIE ȘAMPU

Rucăr, posta Viștea-inf. (Alsó-Vist).

Vin de masă escelent

la cumpărare de cel puțin 50 de litre, litra cu 32 fil. oferă

140 5—10

negustoria de vin

IOSIF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

17 38—52

— Intemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

— **contra pericolului de incendiu și exploziune,** —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— **asupra vieții omului** —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: + Capitale asigurate asupra vieții:
90,981.088 coroane. + **9,125.898 coroane**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,077.718 75 c. pentru capitale asig. pe viață 8,568.863 37 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagin I., curtea I.,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

„Tipografia“ HENRIC MELTZER, Sibiu.

P. T.

Am onoare a face cunoscut onor. public, că preiau și duc în deplinire ca specialist și cu prețuri **solide și reale** tot felul de lucrări aparținătoare

specialității tipografice,

cum sunt:

tipărire de cărți, ziare, placate, circulare, ori-ce-fel de bilete, tot soiul de tipărituri și lucrări de accidente

în ori-ce culoare.

În urma unei praxe de mai mulți ani, sunt în stare a ținea concurența cu ori-care tipografie, și rog onor. public la trebuință a onora cu co- tipografia mea.

— **Prețuri corespunzătoare.** —

Recomandându-mă în bunăvoința onor. public românesc,

Cu deosebită stimă **HENRIC MELTZER**

Sibiu, str. Măcelarilor 12

Cunoscuta hârtie de cigarette egipteană

AIDA

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la

CAROL ALBRECHT

Strada Ocenei.

136 5—26